

**DEZVOLTAREA MICILOR FERMIERI PRIN FINANȚĂRI EUROPENE
Proiectul „GRĂDINA DE TRANDAFIRI A IULITEI”**

**DEVELOPMENT OF SMALL FARMERS THROUGH EUROPEAN FUNDING
The project "IULITA'S ROSE GARDEN"**

*Mariana Rodica ȚIRLEA, conf. univ., dr.,
Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București, România
Iulita BÎRCĂ, cercetător științific,
INCE, Republica Moldova*

*Mariana Rodica TIRLEA, Assoc. Prof., PhD,
„Dimitrie Cantemir" Christian University, Bucharest, Romania
Iulita BIRCA, Scientific Researcher,
NIER, Republic of Moldova*

The development of small farmers through European funding is based on the investment decision, which is based on the real appreciation and dimensioning of assets. The problem of any farmer is the one of the cost of capital that concerns the co-financing part of his / her project. This problem is essential for every farmer, because European funding also involves the farmer's monetary contribution. The farmer's financial contribution to the project is called co-financing. Capital sources are different and terms are random. For a farmer, the source of funding is either equity or borrowed capital. Essential to the small farmer is the source of capital acquisition and how to optimize them over time, both in terms of volume, structure and efficient use of capital. As a result, it is relevant to determine an optimal financial structure that takes into account the degree of risk of indebtedness, profitability and the effect of borrowing on the cost of the farmer's capital.

Key words: financing, farmer, small farmers, European funding, co-financing, cost of capital, equity, borrowed capital.

Dezvoltarea micilor fermieri prin finanțări europene are la bază decizia de investiție, decizie care este întemeiată pe aprecierea și dimensionarea reală a activelor. Problematika oricărui fermier este cea a costului capitalului care privește partea de cofinanțare a acestuia la proiectul său. Această problemă este esențială pentru fiecare fermier, deoarece finanțarea europeană presupune și aportul în bani a fermierului. Contribuția financiară a fermierului la proiect este denumită cofinanțare. Sursele de procurare a capitalului sunt diferite, iar termenele – aleatorii. Pentru un fermier, sursa resurselor de finanțare o constituie fie capitalul propriu, fie capitalul împrumutat. Esențială pentru micul fermier este sursa de procurare a capitalurilor, cât și modul de optimizare a acestora în timp, atât ca volum, structură cât și utilizarea eficientă a capitalurilor. Ca urmare, este relevantă determinarea unei structuri financiare optime care să aibă în vedere gradul de risc privind îndatorarea, profitabilitatea și efectul îndatorării asupra costului capitalului fermierului.

Cuvinte-cheie: finanțare, fermier, micii fermieri, finanțare europeană, cofinanțare, costul capitalului, capital propriu, capital împrumutat.

JEL Classification: H60, H61, H62, H69, P24.

I. Introducere

Pentru accesarea fondurilor europene, fermierii trebuie să facă dovada faptului că dețin un procent din valoarea proiectului pentru care solicită fonduri nerambursabile europene. Problema se pune diferit, de la fermier la fermier, în funcție de capacitatea financiară a acestora de a-și susține proiectul pentru partea lor de contribuție financiară.

Practica a dovedit faptul că la nivelul micilor fermieri, sumele alocate de comunitatea europeană în scopul finanțării activităților agricole nu au fost și nu sunt mari. Totuși, fiind vorba de activități agricole și terenuri în mediu rural, unde populația are venituri foarte mici, unde valoarea imobilelor și ale terenurilor este foarte mică pentru a putea servi drept gaj sau ipotecă în vederea contractării unui credit bancar, observăm faptul că sumele necesare pentru cofinanțarea la proiect constituie uneori o problemă.

Capitolul I. Obiectivul principal al proiectului „Gradina de trandafiri a Iulitei”

Trandafirii au o semnificație multiplă. Pe lângă faptul că sunt prezenți la toate evenimentele din viața noastră într-o manieră de eleganță, frumusețe, căldură și transfer de sentimente, trandafirul prezintă importanță economică, estetică, alimentară și, nu în ultimul rând, medicală.

Proiectul intitulat „Gradina de trandafiri a Iulitei” își propune ca și obiectiv principal demararea unui business cu trandafiri, etajat pe patru nivele și orientat spre următoarele direcții de dezvoltare (figura 1):

1. Vânzare de flori de trandafiri;
2. Producție de dulceață;
3. Producție de cosmetice și parfumerie;
4. Producție de lumânări;
5. Producție de săpun;
6. Producție de ceaiuri;
7. Producție de siropuri;
8. Producție de ulei esențial.

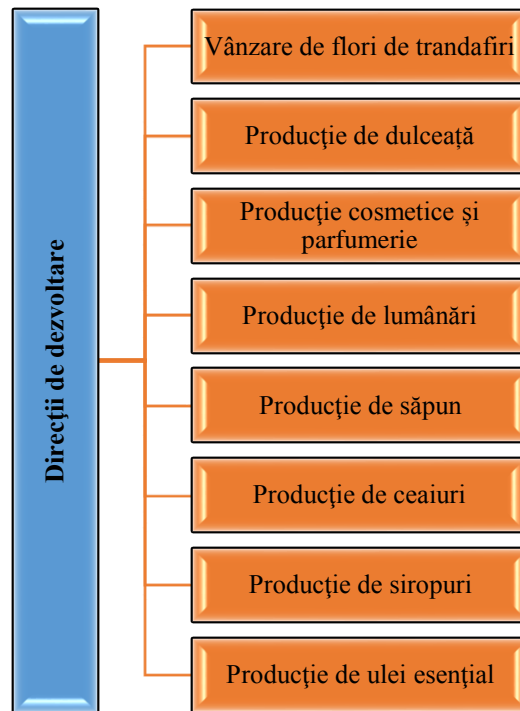

Figura 1. Direcții de dezvoltare

Sursa: Elaborată de autori.

Afacerea se dorește să fie viabilă și finanțată din fonduri europene în agricultură, nerambursabile accesate în cascadă pe patru etape (nivele).

Dotarea tehnică să fie performantă, foarte bine aleasă care să-i răspundă cerințelor (figura 2):

1. de protecție culisabilă a culturii de trandafiri;
 2. de irigare electronică;
 3. de cunoaștere electronică anticipată a condițiilor meteo;
 4. de supraveghere electronică de la distanță;
- mecanisme de protecție cu declanșarea de funcționare electronică în caz de: frig, grindină, furtuni, temperaturi foarte ridicate, etc.

5. de realizarea de performanțe la cele mai înalte cote pentru a rămâne competitiv pe piața agricolă.

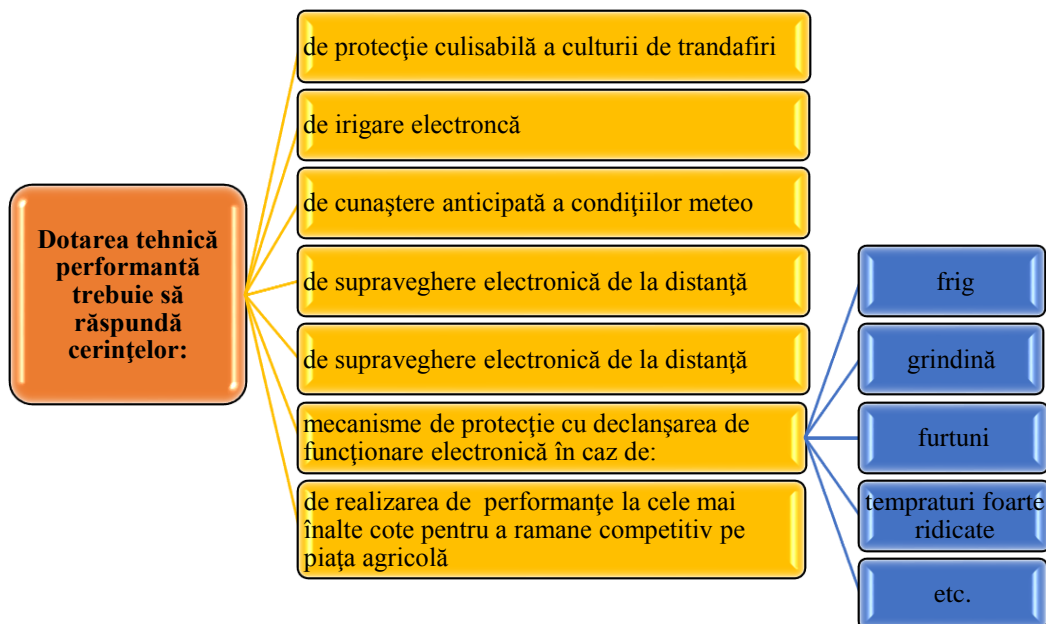

Figura 2. Dotarea tehnică performantă

Sursa: Elaborată de autori.

În prima etapă, veniturile pe care le preconizăm să le obținem din valorificarea trandafirilor și vor fi destinate pentru:

- Cheltuieli cu întreținerea culturii;
- Cheltuieli cu personalul;
- Cheltuieli cu obligațiile la bugetul unic consolidat:
- Bugetul de stat;
- Bugetul asigurărilor sociale;
- Bugetul local;
- Cheltuieli cu material săditor pentru întreținerea și completarea culturii;
- Cheltuieli administrative;
- Cheltuieli cu amortizarea;
- Alte cheltuieli.

Sursa veniturilor va fi valorificarea producției culturii de trandafir astfel:

1. Vânzarea trandafirilor prin:

- supermarket-uri;
- tonete stradale;
- florării proprii;
- florării închiriate;
- piețe;
- târguri;
- concerte.

2. Vânzarea petalelor uscate de trandafir la clienți vrac pentru ambient.

3. Vânzarea petalelor proaspete la clienți vrac pentru diverse.

În etapa a doua, sursa veniturilor va fi valorificarea producției culturii de trandafir astfel:

1. Menținem vânzarea trandafirilor ca flori de la etapa întâia;

2. Vânzarea petalelor uscate de trandafir ambalate de noi în săculețe atractive gen cadou, de dimensiuni 4x6 cm, de culoare roz, pentru a se utiliza și păstra de clienți în dulapurile cu haine;

3. Vânzarea petalelor uscate de trandafir ambalate de noi în cilindrii transparenți pentru a le utiliza ca ornamente.

În etapa a treia, sursa veniturilor va fi valorificarea producției culturii de trandafir astfel:

1. Menținem vânzarea trandafirilor ca flori de la etapa 1 și 2;

2. Venituri din producția de dulceață.

În etapa a patra,

1. Menținem vânzarea trandafirilor ca flori de la etapa 1, 2 și 3;

2. Venituri din vânzarea produselor din producție proprie de:

- parfum,	- lumânări,
- cremă,	- sirop,
- ceaiuri,	- apă demachiantă,
- apă igienizantă,	- săpun.
- uleiuri de trandafir,	

Compoziția chimică a **petalelor de trandafir conține o sferă largă de elemente cu caracteristici benefice pentru organismul uman**. Petalele de trandafir conțin ulei volatil, tanini, derivați flavonici, nerol, citronelol, zaharuri, ceară și acid galic.

Ca urmare, utilitatea trandafirilor în sfera medicală vizează tratarea următoarelor **afecțiuni (figura 3)**:

- eventuale reacții alergice;
- caracteristici:
- astringente,
- cicatrizante,
- antihemoragice.
- antidiareice,
- antidizenterice, antihelmintice;
- dezinfectante, antiseptice, antimicotice;
- antiinflamatoare;
- antipiretice;
- fortifiante;
- tonice;
- mineralizante;
- aromatizante și odorante;
- tratează ochii oboșiți.

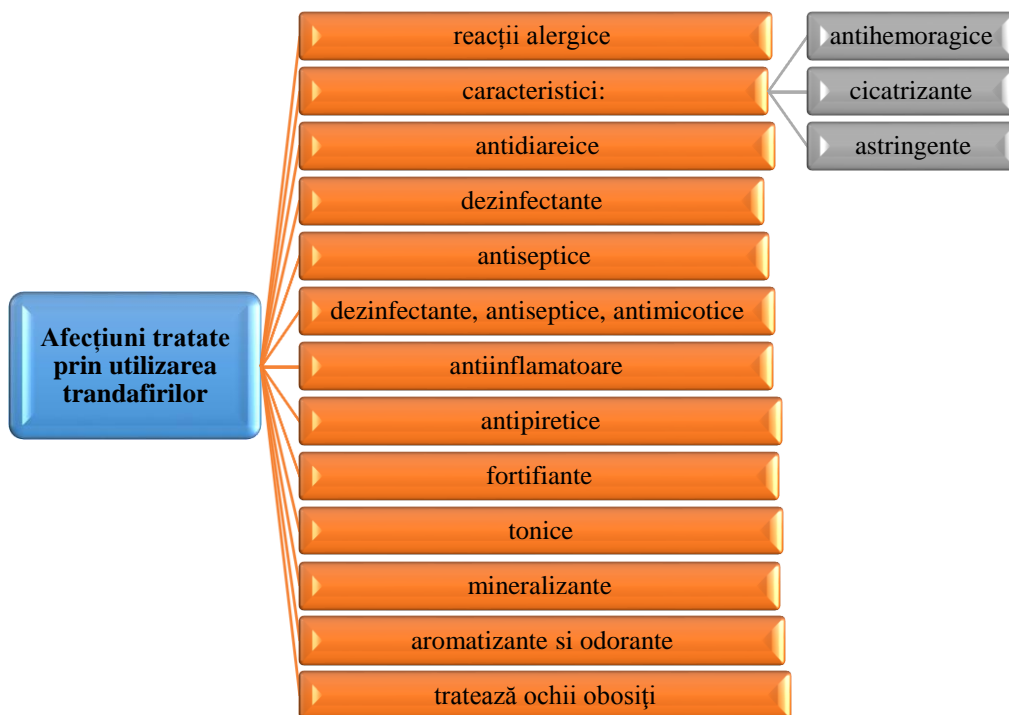

Figura 3. Afecțiuni tratate prin utilizarea trandafirilor

Sursa: Elaborată de autori.

Petalele de trandafir au proprietăți benefice pentru organismul uman. Indicațiile terapeutice sunt multiple, așa cum se poate remarca în schema alăturată (figura 4):

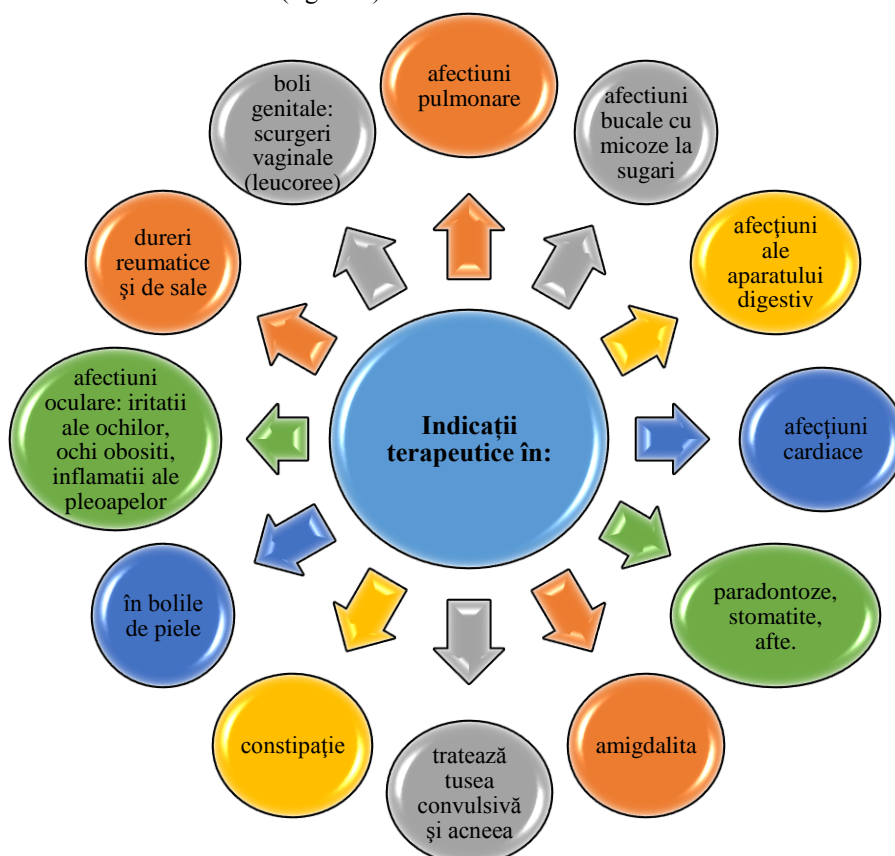

Figura 4. Indicații terapeutice

Sursa: Elaborată de autori.

Capitolul II. Tehnologia și fundamentarea necesarului de surse pentru investiție

Aspectele privind înființarea plantațiilor de trandafiri se face pe terenurile cu panta până la 15% și adâncă de 28-30 cm.

Distanțele de plantare sunt de 3 m între rânduri și 1 m între plante pe rând. Pe terenurile foarte accidentate, pot fi de 2 x1 m sau 1,5 x1m.

Plantarea este toamna târziu și primăvara devreme. Plantarea se face în gropi 30-40 x 30-40 cm, iar în cazul în care nu s-a făcut fertilizarea de bază se poate aplica o doză de 5-6 kg/plantă gunoi de grajd.

Materialul săditor este reprezentat de butașii înrădăcinați și fortificați. Plantele se pregătesc pentru plantat prin fasonarea (scurtarea cu 3-4 cm). După plantare tulpinile se scurtează la 4-5 muguri și se uda cu 8-10 l apa/plantă.

Intervalul dintre rânduri se lasă să se înierbeze natural, iar după instalarea covorului de ierburi, în perioada de vegetație se fac 3-4 cosiri, când iarba ajunge la 10-15 cm. Conducerea sub forma de tufă este cea mai economică.

Fertilizarea în plantații se face începând cu al doilea an de la plantare, anual se aplică o doză de 100 kg N/ha. Aceasta se repartizează în trei doze egale: prima doză se aplică înainte de pornirea în vegetație, a doua fracțiune la interval de 1 lună, iar a treia fracție după ce florile au legat, însă niciodată nu se va depăși data de 25 iunie, deoarece există riscul nematurării suficiente a lemnului.

Consumul cel mai ridicat de apă al trandafirului pentru petale este în perioada mai-iunie, când planta înflorește abundent, iar în restul perioadei de vegetație, consumul de apă este moderat.

În plantațiile pe rod, începând cu anul 5 de la plantare, când tufe sunt bine definite, prin tăieri se va urmări: aerisirea interiorului tufelor; eliminarea ramurilor bolnave, rupte, uscate etc., scurtarea celor îmbătrânite.

În cazul în care materialul săditor este obținut prin altoire, în fiecare an se vor îndepărta lăstarii portaltoiului.

Recoltarea petalelor se face manual în lăzi de lemn sau carton și se depozitează în locuri umbrite sau în spații răcoroase prevăzute cu sistem de ventilație. Recoltarea se execută în stadiul de boboc floral, în faza de deschidere, iar petalele se desprind împreună cu receptaculul. Cantitatea recoltată pe zi (8 ore de lucru) este de 20-25 kg flori. Pentru a evita pierderile se recomandă recoltarea zilnică sau la interval de 2 zile.

Munca la fermă presupune strategii funcționale de management care să reducă riscurile pentru angajați, echipamente, protecția muncii, instruirea corespunzătoare pentru folosirea fiecărui tip de utilaj aferent lucrătorilor.

Cerințele pentru obținerea fondurilor europene necesită respectarea unor reguli impuse și stricte.

Pentru investiția prin proiectul nostru sunt necesare **următoarele utilaje:**

1. Motocoasa,
2. Motocultorul,
3. Generatorul de curent electric,
4. Sistemul de irigare,
5. Unelte de mână,
6. Echipamente de lucru,
7. Echipamente de protecție a muncii.

La acestea se mai adaugă materialul săditor concretizat în **butașii de trandafir.**

Capitolul III. Decizia de finanțare în condiții certe

Decizia financiară este un proces rațional de alegere a unei variante dintr-o mulțime de variante pe care o apreciem a fi cea care răspunde soluționării și găsirii sursei de fonduri necesare realizării activității eficiente prin proiect.

Deciziile financiare se clasifică astfel:

I. După durata perioadei de activitate, deciziile pot fi:

1. curente, care vizează activitatea curentă;
2. strategice care vizează activitatea de perspectivă.

II. După natura activității la care se referă:

1. de finanțare, vizează procurarea capitalului;
2. de plasamente sunt cele de investiții.

III. După anticiparea stărilor viitoare:

1. decizii în condiții de certitudine, când rezultatele preconizate sunt sigure;
2. decizii în condiții de incertitudine, când rezultatele preconizate nu sunt sigure și probabilitatea variază mult între 0 și 100.

La proiectul nostru am avut în vedere:

1. capitalul necesar investiției prin proiect după o prealabilă și atentă analiză a listei stabilite cu echipamentele necesare;
2. rezultatele obținute din cultura de trandafiri;
3. cheltuielile cu punerea în funcțiune a investiției.

Potrivit capitalului stabilit și ținând cont de rezultatele viitoare, fluxurile de trezorerie bănești sunt de intrare și, respectiv, de ieșire:

1. fluxul de ieșire este capitalul consumat pentru plata investiției care se derulează pe toată durata efectuării investiției;

1. fluxurile de intrare sunt fluxuri anuale și care se derulează pe toată durata efectuării investiției;
 Fluxurile de ieșire sunt plasamentele de capital care reflectă cheltuiala totală a investiției.
 Fluxurile de intrare sunt fluxuri anuale concretizate în amortismentul și profitul pe toată durata normală de funcționare a activelor imobilizate.
 Fluxurile bănești reflectă câștigul sau pierderea pentru fiecare an luat în calcul. Formula de calcul este dată în relația:

$$Fna = Va - (Ca + Ia),$$

În care:

Fna = fluxurile de numerar pentru anul a,

Va = veniturile anului a,

Ca = cheltuielile anului a,

Ia = investiția anului a.

Raportat la procesul investițional trebuie ținut cont și de faptul că împrumutul se constituie un venit, pe de o parte, în procesul de realizare a investiției și, pe de altă parte, o cheltuială pe toată durata de viață a investiției.

În cazul proiectului nostru, beneficiarul proiectului deține integral partea sa de contribuție la proiect și teren.

Concluzii:

Proiectul nostru intitulat „Grădina de trandafiri a Iulitei” are ca scop înființarea unei culturi de trandafiri la standarde europene.

Obiectivul general îl constituie dezvoltarea pe termen lung și maximizarea profitului global.

Dezvoltarea sa urmează a se realiza treptat, etapizat pentru a-l putea conduce și controla eficient.

Dacă prima etapă vizează înființarea culturii de trandafiri, crearea de 4 locuri de muncă și aplicarea măsurilor de protecție a mediului, în etapele 2-3 și 4 ne vom orienta spre investiții și introducerea de tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese și creșterea numărului de locuri de muncă.

Contribuția financiară a fermierului la proiect este denumită cofinanțare. Sursele de procurare ale capitalului sunt diferite, iar termenele aleatorii. Pentru un fermier sursa resurselor de finanțare o constituie capitalul propriu. Investiția întreprinzătorului este cea mai importantă sursă de finanțare.

Mărimea cofinanțării depinde de originalitatea și eficiența ideii de afacere și de resursele proprii ale beneficiarului. Aceste resurse pot fi în bani și în natură. În cazul nostru, resursele în natură se concretizează în terenul beneficiarului de proiect care face dovada că îl deține cu acte de proprietate, iar partea de cofinanțare la proiect este reprezentată de cota procentuală cu care contribuie beneficiarul în cadrul proiectului.

Esențială pentru micul fermier este sursa de procurare a capitalurilor, cât și modul de optimizare a acestora în timp, atât ca volum, structură cât și utilizarea eficientă a capitalurilor raportate la cerințele impuse de comunitatea europeană. Problema cofinanțării proiectelor trebuie tratată în mod diferit, în funcție de fiecare situație în parte. În cazul nostru, finanțarea europeană solicitată este pentru prima etapă de dezvoltare prin proiect, înscriindu-se ca o colaborare realizată în cadrul incubatorului de business TMR. În această etapă am urmărit să realizăm:

1. Denumirea proiectului;
2. Obiectivul general al proiectului;
3. Obiectivele secundare ale proiectului;
4. Scopul proiectului;
5. Produsle care se vor obține în urma valorificării petalelor de trandafir;
6. Realizarea etichetelor pentru produsele noastre:
 - a) Dulceața de trandafiri;
 - b) Parfumul de trandafiri.
7. Valoarea proiectului pentru prima etapă;
8. Lista utilajelor necesare în prima etapă;
9. Valoarea cofinanțării la proiect;
10. Sursa resursei de cofinanțare a proiectului;
11. Prezentarea ideii de proiect în cadrul Conferinței INCE, Chișinău, 2018.

Bibliografie

1. Proiectul „Grădina de trandafiri a Iulitei”
2. Ghidul solicitantului